

NATIONAL ECOLOGICAL CENTRE OF UKRAINE

P.O.Box 89, Kyiv-25, 01025, UKRAINE
tel.: +380 (44) 238-6260, tel./fax: +380 (44) 238-6259
e-mail: necu@i.kiev.ua; http://necu.org.ua

Member of

IUCN
The World Conservation Union

CEE bankwatch
network

**GLOBAL
REALITY**

№ 125-2/13

27.05.2009

Alistair Clark
Corporate Director
Environmental and Sustainability Department
European Bank for Reconstruction and Development

Dear Mr. Clark,

Please find attached a copy of the joint statement of Ukrainian NGOs against the construction of the overhead transmission line "Novoodessa – Artzys" through the territory of the Nizhnednestrovskiy (Low Dniester) National Nature Park in the Dniester delta in Ukraine.

Enclosed are the Ukrainian and English texts of the statement. We are confident that the EBRD's Environment and Sustainability Department will carefully study this issue and facilitate the development of an alternative solution by the project sponsor.

Yours sincerely,

Igor Sirenko, Head of the National Ecological Centre of Ukraine.

Виконуючому обов'язки директора
ДП НЕК «Укренерго»
Ущাপовському К.В.

Копії:
Міністрів палива та енергетики України
Міністрів охорони навколишнього природного середовища України
Європейський банк реконструкції та розвитку
ТОВ «Південна енергетична компанія»
ERM Iberia (Мадрид, Іспанія)

Ми, громадські природоохоронні організації України, що нижче підписалися, висловлюємо занепокоєння планами НЕК «Укренерго» щодо будівництва високовольтної лінії електропередач (ЛЕП) «ПЛ 330 кВ Новоодеська-Арциз» та заявляємо про неприпустимість проходження зазначеної ЛЕП територією водно-болотних угідь дельти Дністра.

Фінансування проекту «ПЛ 330 кВ Новоодеська-Арциз» очікується з боку міжнародних фінансових інституцій, зокрема Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР). У ході офіційних консультацій із громадськістю на стадії визначення обсягу ОВНС проекту, що здійснювалися на вимогу ЄБРР у Одесі 27 квітня 2009 та у Києві 13 травня 2009 року, рядом природоохоронних організацій України вже були оприлюднені попередні критичні зауваження до цього проекту.

Водно-болотні угіддя дельти Дністра є дуже чутливими до антропогенних навантажень, вже потерпають внаслідок багаторічної різнопланової господарської діяльності як безпосередньо у самій дельті, так і у басейні ріки і потребують захисту. Місцевість, де планується будівництво, площею 20 000 гектарів включена до переліку територій, які **охороняються міжнародною Рамсарською конвенцією**¹ як особливо цінні водно-болотні угіддя міжнародного значення.

З метою збереження цих унікальних ландшафтів та біорізноманіття, у 1993 році рішенням Одеської обласної ради №496 –XXI від 1 листопада тут було створено заповідне урочище «Дністровські плавні», а 13.11.2008 Президент України підписав указ №1033 про створення у дельті Дністра **Нижньодністровського національного природного парку** (НПП) на території 21 311,1 гектара. Згідно Закону України «Про природно-заповідний фонд» (1992, гл.3, ст. 21) заповідна зона НПП призначена для охорони та відновлення найбільш цінних природних комплексів, її режим визначається відповідно до вимог, встановлених для природних заповідників. В той же час, на решті території парку (тобто на території зони регульованої рекреації, рекреації та господарської зони) забороняється будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території національного природного парку.

Проект «ПЛ 330 кВ Новоодеська – Арциз» передбачає значну господарську діяльність, яка підпадає під категорію забороненої на всій території НПП. Будівництво ЛЕП пропонованим маршрутом потребуватиме спорудження опор та під'їзних доріг на 98,83 га водно-болотних угідь, що призведе до їх фактичного відчуження з подальшою деградацією та втратою біологічної цінності. Фактично планується спорудити близько 50 островів-дамб із під'їзними дорогами, що остаточно порушить гідрологічний режим та водообмін між двома частинами плавнів, уже і без цього суттєво порушений проходженням тут автотраси Одеса-

¹ Закон України «Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів» від 29.10.1996 № 437/96-ВР.

Рені. За цих умов, закономірно очікувати на деградацію водно-болотних угідь на значній території в заплаві Дністра, що істотно перевищить площу, безпосередньо відчужену під будівництво.

Запропоноване будівництво ЛЕП територією Нижньодністровського національного парку вздовж межі його заповідної зони на ділянці від 51 км. автотраси Маяки – Паланка до озера Тіора і далі до гряди Дністровського лиману є неприпустимим з екологічної точки зору. Руйнація рослинного покриву плавнів та заплавних лук призведе до зникнення унікальних нерестовищ різних видів риб та порушення осередків існування рідкісних ссавців – норки європейської, горноста, що занесені до Червоної Книги України.

Територія Нижньодністровського НПП є особливо критично важливою для птахів. Будівництвом будуть порушені кормові та гніздові біотопи багатьох видів птахів, в тому числі рідкісних видів, занесених до Червоної книги України – коровайка, косар, чапля жовта, баклан малий, кроншнепи великий та середній та ін. Внаслідок виконання технічних робіт існує загроза руйнування найбільшої на півдні України колонії косарів та білих чапель, що розташовується вздовж проекрованої траси ЛЕП.

У разі спорудження і експлуатації ЛЕП на цій ділянці, оскільки вона розташована на головному міграційному шляху багатьох рідкісних видів хижих птахів (орлів, соколів), які щороку принаймні двічі мігрують з країн Північної Європи до дельти Дунаю, а згодом далі до Південної Європи та Африки, внаслідок зіткнення з лініями можуть гинути птахи. У весняно-літній період, запланована ЛЕП негативно впливатиме на територіальну генетично обумовлену поведінку всіх рідкісних місцевих видів птахів та інших тварин, які через лінійні зміни в ландшафті втрачатимуть спроможність відтворювати свої популяції. Саме заради захисту вразливих популяцій та збереження інших природних цінностей тут створено національний природний парк.

З огляду на вищенаведене:

1. Вважаємо категорично неприпустимим спорудження ЛЕП 330 кВ Новоодеська – Арциз запропонованим маршрутом, що проходить територією Нижньодністровського національного природного парку та водно-болотних угідь міжнародного значення.
2. Закликаємо НЕК «Укренерго» з метою уникнення протиріч між енергетичним забезпеченням регіону та збереженням його екологічного потенціалу, дотриманням національного і міжнародного природоохоронного законодавства розробити альтернативні шляхи прокладання ЛЕП 330 кВ Новоодеська-Арциз.

Організації, що приєдналися до звернення (назва, представник, посада):

1. Українське товариство охорони птахів, Олег Дудкін, виконавчий директор.
2. Національний Екологічний центр України, Ігор Сіренко, голова.
3. Українське ботанічне товариство, Дудка І.О., віце-президент, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат державних премій України в області науки і техніки.
4. Фонд "Природна спадщина" (Одесса), керівник Русева Т.Д.
5. УЕР «Хортицький Форум», Вячеслав Сандул, Голова Нижньодніпровської Громадської басейнової ради.
6. Екологічна група "Печеніги", Сергій Шапаренко, голова ради.
7. Токмацька районна дитяча екологічна організація, Івко Сергій, президент.
8. Екологічна організація "Дельта" (Маяки, Беляєвського р-на Одеської області), Жуков А.П., керівник.

9. Еколого-туристичне об'єднання "Орлан" (м. Дніпродзержинськ), Петро Чегорка, голова ради.
10. Асоціація підтримки збереження біологічного та ландшафтного різноманіття в Криму - Гурзуф-97, Олександр Рудик, виконавчий директор.
11. Спілка "Громадянський дозор" (м. Нікополь), Юрій Бабінін, голова.
12. Українське Бюро Партнерства, Андрій Сухорябов, директор.
13. Всеукраїнська дитяча спілка "Екологічна варта", Олена Пащенко, координатор.
14. Дитяча Екологічна Асоціація "Зелена Країна", Римма Агейкіна, голова.
15. Миколаївська обласна молодіжна громадська організація "Зелений рух", Олександр Малицький, заступник голови.
16. ЕГО "Зелений Світ" (м. Чортків Тернопільської обл), Олександр Степаненко, голова, член правління Української Гельсінської спілки з прав людини.
17. Екоclub "Ковчег" (м. Чортків Тернопільської обл), Наталія Богданець, голова
18. ММГО «Екоclub» (м. Рівне), Андрій Мартинюк, голова ради.
19. Західно-Українська орнітологічна станція, Шидловський І. В., голова правління, к.б.н.; Горбань І.М., голова Української орнітофауністичної комісії, к.б.н.
20. Всеукраїнська екологічна громадська організація "МАМА-86", Ганна Голубовська-Онісімова, Президент.
21. Соціально-екологічна громадська організація "Чистий Берег" (м. Берегово Закарпатської обл.), Олег Супруненко.
22. Одеський соціально-екологічний союз, Алла Шевчук, голова.
23. Міжнародна благодійна організація "Інформаційний центр "Зелене досє", Тамара Малькова, директор.
24. Міжнародна благодійна організація "Екологія-Право-Людина", Олена Кравченко, виконавчий директор.
25. Дунай-Карпатська програма WWF, Михайло Нестеренко.

To: K.V. Ushapovskiy
Acting Director
National Power Company “Ukrenergo”

Copy to:
Minister of Fuel and Energy of Ukraine
Minister of Environmental Protection of Ukraine
European Bank for Reconstruction and Development
Southern Power Company Ltd.
ERM Iberia (Madrid, Spain)

We, the undersigned public environmental organisations of Ukraine, hereby express our concerns with the planned construction of 330 kV Novoodeska – Artsyz overhead transmission line (TL) by the National Power Company “Ukrenergo”. We believe that it is inadmissible for the said TL to cross the wetlands of the Dniester delta.

It is expected that the TL project will be financially backed by international financial institutions, in particular by the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). A number of Ukrainian environmental organisations have already offered critical comments about the project during the initial stage of the public consultations – scoping meetings conducted according to the EBRD's requirements on April 27, 2009 in Odessa and on May 13, 2009 in Kiev.

The Dniester delta wetlands are highly sensitive to anthropogenic impacts and are suffering from the results of the continued diverse economic activity both in the delta itself and in the river basin – they hence require protection. The construction is planned in an area of 20,000 hectares included in the register of lands **protected by the international Ramsar Convention**¹ as wetlands of international importance.

In order to preserve these unique lands and biodiversity, in 1993 the district council of Odessa issued order *No. 496 –XXI dated November 1* to establish the Dniester Water Meadows nature reserve, and on 13.11.2008 the Ukrainian President signed order *No. 1033* to establish the **Nizhnednestrovskiy (Low Dniester) National Nature Park** (NNP) in the Dniester delta covering 21,311.1 hectares. According to the Law of Ukraine on Nature Reserve Fund (1992, Chapter 3, article 21), the protected zone of the NNP is intended to protect and restore the most valuable natural systems, and its operation is regulated by the rules established for nature reserves, i.e. no activities are allowed at all within its margins. Meanwhile, in the rest area of the park (i.e. in the regulated recreation zone, recreation zone and support zone), activities which impair or may impair the environment and decrease the recreational value of the national nature park are not permitted.

The 330 kV Novoodeska – Artsyz TL project foresees considerable activities, and these fall under the category of the operations prohibited in the entirety of the NNP. The proposed TL routing requires construction of pylons and access roads in the wetland area covering 98.83 hectares which will practically result in the alienation and loss of the biological value of this area. Approximately 50 dam islands with approach roads are planned to be constructed – these will finally destroy the hydrological regimen and water exchange between the two parts of the water meadows which are already greatly damaged because of the Odessa – Reni road. In view of these dangers, a likely consequence will be wetland degradation in the significant area of the Dniester floodplain which will greatly increase the area directly diverted by the construction.

¹ Law of Ukraine “About Ukraine’s participation in the Convention on Wetlands of International Importance mostly as waterbird habitat”, dated 29.10.1996 No.437/96-BP.

The proposed construction of the TL section through the territory of the Nizhnednestrovskiy National Park along the margin of its protected zone from the 51st km of the Mayaky – Palanka highway to the Tiora lake, and further on to the Dniester firth ridge, is inadmissible from the ecological point of view. The destruction of vegetation and water meadows will lead to the extinction of unique spawning areas and to the damage of habitats of rare mammals, such as European minks and ermines that are listed in Ukraine’s Red Data Book.

The Nizhnednestrovskiy National Park is of critical importance for birds. The construction will damage the forage and nesting biotopes of many bird species including such rare species listed in Ukraine’s Red Data Book as glossy ibis, spoonbill, pond heron, little cormorant, curlew and whimbrel. Technical operations are a destructive threat to the biggest colony of spoonbills and egrets in southern Ukraine found along the designed TL route.

The area where the TL is designed to be constructed and operated is also situated on the main migration route of many rare species of birds of prey (e.g. eagles, falcons) which at least twice a year migrate from northern Europe to the Danube delta, and then further on to southern Europe and Africa; these birds may perish as a result of line collision. In spring and summer, the designed TL will have an adverse impact on the genetically determined territorial behaviour of all the rare local species and other animals which will fail to restore their populations due to the linear changes made to the landscape. To reiterate, the NNP was established to protect the vulnerable populations and to preserve other natural riches.

In view of what we have outlined above:

1. We deem it absolutely impossible to build the 330 kV Novoodeska – Artsyz TL according to the designed route which crosses the area of the Nizhnednestrovskiy National Nature Park and wetlands of international importance.
2. To avoid any contradictions between the need to provide the region with energy and to preserve its ecological potential, we call on the National Power Company “Ukrenergo” to design alternative routes for the 330 kV Novoodeska – Artsyz TL in compliance with national and international environmental protection laws.

Organisations endorsing this appeal (company name, representative’s name and title):

1. Ukrainian Society for Birds Protection, Oleg Dudkin, Executive Director.
2. National Ecological Centre of Ukraine, Igor Sirenko, Head.
3. Ukrainian Botanical Society, Dudka I., Vise-President.
4. Foundation "Nature Heritage" (Odessa), Ruseva T.
5. Ukrainian Environmental Movement "Khortytsky Forum", Viacheslav Sandul, Chairman of Public council for Lower Dnieper basin.
6. Environmental group "Pechenygy", Sergiy Shaparenko, Head of the Council.
7. Tokmak district children environmental organization, Sergiy Ivko, President.
8. Environmental organization "Delta" (Mayaki town, Odessa region) Zhukov A.
9. Environmental and touristic union "Orlan" (Dniprodzerzhinsk), Petro Chegorka, Head of the Council.
10. Association for Support of Biodiversity Conservation in Crimea "Gurzuf-97", Olexandr Rudyk, Executive Director.
11. "Citizens' Watch" Union (Nikopol), Yury Babinin, Head.
12. Ukrainian Partnership Bureau, Andrii Sukhoriabov, Director.
13. All-Ukrainian Union of Children "Ecological Watch", Olena Paschenko, co-ordinator.
14. Ecological Asosiation of Children "Green Country", Rimma Ageykina, Head.

15. Mykolayiv Oblast Youth Organization "Green Movement", Olexandr Malytsky, Deputy Head.
16. "Green World" (Chortkiv town, Ternopil region), Oltxandr Stepanenko, Head.
17. Ecological Club "Kovcheg" (Chortkiv town, Ternopil region), Natalia Bogdanets, Head.
18. "EcoClub" (Rivne), Andriy Martynyuk, Chairman of the Board.
19. Western-Ukrainian Ornithological station, Shydlovsky I., Chairman of the Board.
20. Ukrainian National Environmental NGO "MAMA-86", Ganna Golubovska-Onisimova, President.
21. Social and Environmental NGO "Clean Coast" (Beregovo town, Transcarpathian region), Oleg Suprunenko.
22. Odessa Social-Environmental Union, Alla Shevchuk, Head.
23. Information Centre "Green Dossier", Tamara Malkova, Director.
24. Environment-People-Law, Olena Kravchenko, Executive Director.
25. WWF Project Office Ukrainian Danube Delta, Odessa, Mykhaylo Nesterenko.